

DECIZIE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Gheorghe Vîntuleac,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Vîntuleac împotriva Tatianeii Popa cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis parțial cererea privind scutirea de la plata taxei de stat și încheierii din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de Gheorghe Vîntuleac,

c o n s t a t ă :

La 07 aprilie 2017, Gheorghe Vîntuleac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatianeii Popa cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 03 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea înaintată de Gheorghe Vîntuleac împotriva Tatianeii Popa a fost respinsă ca neîntemeiată. Capătul acțiunii înaintate de Gheorghe Vîntuleac împotriva Tatianeii Popa cu privire la încasarea datoriei în baza recipisei din 07 iulie 2012, a fost respins ca tardiv.

La 02 august 2018, Gheorghe Vîntuleac reprezentat de avocatul Serghei Golban a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond prin care a solicitat casarea hotărârii din 03 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 17 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Gheorghe Vîntuleac reprezentat de avocatul Serghei Golban cu acordarea apelantului a termenului de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat și a dovezii achitării taxei de stat în mărime de 4705,25 de lei. Totodată, i-a fost explicat că în caz dacă nu va prezenta apelul motivat și dovezile de plată a taxei de stat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 04 octombrie 2018, Gheorghe Vîntuleac reprezentat de avocatul Serghei Golban a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond, admiterea cererii de chemare în judecată în sensul în care a fost înaintată, aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile ale Tatianeii Popa și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă parțial cererea apelantului Gheorghe Vîntuleac cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. A fost scutit parțial apelantul Gheorghe Vîntuleac de la plata taxei de stat în mărime de 2705,25 de lei la declararea apelului. A fost lăsată fără curs cererea de apel depusă de Gheorghe Vîntuleac cu acordarea acestuia termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2000 de lei, și i s-a explicat că în caz dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Gheorghe Vîntuleac împreună cu toate documentele anexate, din motiv că partea apelantă nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 18 februarie 2019, Gheorghe Vîntuleac a depus cerere de recurs împotriva încheierilor din 16 octombrie 2018 și 04 decembrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat casarea încheierilor instanței de apel, cu restituirea cauzei la o nouă examinare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată la etapa acordării termenului pentru achitarea taxei de stat.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că nu este de acord cu încheierile contestate pe care le consideră neîntemeiate.

În susținerea poziției date, Gheorghe Vîntuleac a invocat faptul că instanța de apel nu l-a înștiințat în modul prevăzut de lege despre necesitatea achitării taxei de stat, or, scrisoarea prin care i-a fost expediată încheierea din 16 octombrie 2018 a fost recepționată de consăteana sa, cu care nu este rudă și care nu-i cunoștea adresa sau numărul de telefon din Germania, pentru a-l putea informa în acest sens.

La fel, a relevat faptul că instanța ierarhic inferioară incorect a constatat că nu a prezentat suficiente probe care ar confirma imposibilitatea achitării integrale a taxei de stat, or, la materialele cauzei a fost anexat certificatul medical ce atestă faptul că i s-a amputat un picior.

Astfel, a accentuat că fizic nu mai poate lucra, de un alt venit nu dispune, respectiv fiind în imposibilitate de a achita taxa de stat.

Totodată, a menționat că a luat cunoștință de încheierile contestate la 04 februarie 2019.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul înaintat la 18 februarie 2019 (f.d.108-109) împotriva încheierilor recurate din 16 octombrie 2018 și 04 decembrie 2018 (f.d.91-95,99-102) este declarat în termen, având în vedere că la dosar nu există date confirmative privind recepționarea de către recurent a copieii acesteia, iar recurentul a indicat că a luat cunoștință de încheierile contestate la 04 februarie 2019.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza

dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierilor instanței de apel.

Cu referire la pretenția recurentului privind netemeinicia și ilegalitatea încheierii din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs menționează următoarele.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art. 365 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâri se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă parțial cererea apelantului Gheorghe Vîntuleac cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. A fost scutit parțial apelantul Gheorghe Vîntuleac de la plata taxei de stat în mărime de 2705,25 de lei la declararea apelului. A fost lăsată fără curs cererea de apel depusă de Gheorghe Vîntuleac cu acordarea acestuia a unui termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2000 de lei, și i s-a explicat că în caz dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

În conformitate cu art. 83 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

În conformitate cu art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin.(1) lit.j) al Legii taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, după cum urmează 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea

cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial -75% din taxa calculată din suma contestată.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Prevederi similare se regăsesc și la art. 4 alin. (1) pct. (19) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana juridică și fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

Distinct de aceste prevederi legale, instanța de recurs relevă că la aprecierea situației materiale a persoanei se va lua în considerare valoarea acțiunii, valoarea patrimoniului disponibil al persoanei, obligațiile care ar rezulta din anumite acte, etc.

Raportând normele de drept citate la speță, Colegiul reține că Gheorghe Vîntuleac în susținerea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, a invocat starea materială precară și a menționat că nu dispune de surse financiare pentru a achita taxa de stat.

Instanța de recurs conchide că instanța de apel corect a constatat că aceste circumstanțe nu demonstrează cu certitudine imposibilitatea lui Gheorghe Vîntuleac de achitare integrală a taxei de stat la depunerea apelului în cuantumul stabilit.

Mai mult ca atât, Gheorghe Vîntuleac nu a demonstrat prin probe pertinente starea materială precară, drept consecință, se constată că instanța de apel întemeiat a dispus admiterea parțială a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. Or, probele prezentate de acesta în susținerea poziției sale sunt insuficiente, fișa de externare eliberată de Clinica de urgență Frankfurt pe Main anexată la materialele cauzei nu demonstrează decât faptul că Gheorghe Vîntuleac în perioada 26 mai 2018-11 iunie 2018, s-a aflat la tratament unde i-a fost amputată gamba dreaptă, precum și starea de sănătate a acestuia, dar și faptul că ultimul a suportat careva cheltuieli în legătură cu intervenția suportată.

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art.6 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate nu pot constitui temei de casare a încheierii în partea contestată.

Cu referire la pretenția recurentului privind casarea integrală a încheierii din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă următoarele.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Din materialele cauzei rezultă că la 02 august 2018, Gheorghe Vîntuleac reprezentat de avocatul Serghei Golban a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 03 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Ca urmare, prin încheierea din 17 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Gheorghe Vîntuleac reprezentat de avocatul Serghei Golban, fiindu-i acordat apelantului termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat și a dovezii achitării taxei de stat în mărime de 4705,25 de lei. Totodată, i-a fost explicat că în caz dacă nu va prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 04 octombrie 2018, Gheorghe Vîntuleac reprezentat de avocatul Serghei Golban a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond, admiterea cererii de chemare în judecată în sensul în care a fost formulată și înaintată, aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile ale Tatianeii Popa și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă parțial cererea apelantului Gheorghe Vîntuleac cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. A fost scutit parțial apelantul Gheorghe Vîntuleac de la plata taxei de stat în mărime de 2705,25 de lei la declararea apelului. A fost lăsată fără curs cererea de apel depusă de Gheorghe Vîntuleac cu acordarea acestuia a unui termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2000 de lei, și i s-a explicat că în caz dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 04 decembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă, a restituit apelul depus de Gheorghe Vîntuleac împreună cu toate documentele anexate, din motiv că partea apelantă nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 16 octombrie 2018 (f.d. 99-102).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, Gheorghe Vîntuleac reprezentat de avocatul Serghei Golban, nu a înlăturat neajunsurile menționate prin încheierea din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în termenul stabilit.

Mai mult, din materialele cauzei rezultă că Gheorghe Vîntuleac a recepționat încheierea din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău la 12 noiembrie 2018 (f.d. 98), corespondența expediată în adresa reprezentantului său, avocatul Serghei Golban, a fost restituită instanței de apel la 19 noiembrie 2018 cu mențiunea „Nereclamat”, iar termenul acordat de instanța de apel pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat a fost de 10 zile, din momentul recepționării încheierii respective, astfel, data limită fiind 22 noiembrie 2018.

Astfel, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că instanța de apel nu l-a înștiințat în modul prevăzut de lege despre necesitatea achitării taxei de stat.

Or, materialele cauzei atestă faptul că instanța de apel a expediat încheierea din 16 octombrie 2018 în adresa apelantului indicată în cererea de chemare în judecată, și anume: r-nul. Hîncești, sat. Stolniceni, care a fost recepționată la 12 noiembrie 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.98).

Conform portalului instanțelor judecătorești, Curtea de Apel Chișinău a publicat încheierea din 16 octombrie 2018 pe pagina web a instanța de apel la

25 octombrie 2018. Respectiv, argumentul recurentului pentru că a accesat pagina de internet și nu a găsit informații relevante cazului său, Colegiul îl respinge ca fiind neîntemeiat și pur declarativ, or, încheierea contestată poate fi vizualizată în format electronic pe următorul link:

https://cac.instante.justice.md/ro/incheieri-instante?solr_document=02-2a-18783-07092018&solr_document_4=&DenumireDosar=&Tematica=&solr_document_3=All.

Drept urmare, Colegiul reține că apelantul/recurent a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel și indicațiile date de instanța de apel în încheierea din 16 octombrie 2018, însă într-un mod nejustificat, având la dispoziție 10 zile, acesta nu a întreprins careva acțiuni care ar dovedi intenția de a executa indicațiile date de instanța de apel.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că Gheorghe Vîntuleac și reprezentatul acestuia avocatul Serghei Golban, fiind conștienți că au depus doar cererea de apel, fără anexarea dovezii de plată a taxei de stat, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă ignorat de aceștia.

La acest capitol se va remarca și faptul că Gheorghe Vîntuleac din data depunerii apelului nemotivat și până la data restituirii acestuia, a avut termen real și suficient pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat pentru a asigura apărarea drepturilor și intereselor sale legitime.

Articolul 10 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă prevede că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depuse de Gheorghe Vîntuleac, deoarece în termenul stabilit apelantul și reprezentantul acestuia avocatul Serghei Golban nu au prezentat dovada de plată a taxei de stat pentru depunerea apelului, fapt ce atrage consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

La acest segment, instanța de recurs remarcă că, apelantul a beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsurile în termenul stabilit de către instanța de apel și urma să întreprindă toate măsurile necesare, de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat cu desăvârșire de către ultimul și reprezentantul acestuia, avocatul Serghei Golban.

Colegiul civil reține că, apelantul a avut timp suficient și posibilitate de a înlătura neajunsurile menționate în încheierea din 16 octombrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău însă nu a ținut cont de prevederile art. 56 alin (3) și 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică că, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, în condițiile în care Gheorghe Vîntuleac reprezentat de avocatul Serghei Golban nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în termenul limită acordat de instanța de apel, concluzia instanței de apel, privind restituirea apelului, întemeiată.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere că, încheierile din 16 octombrie 2018 și 04 decembrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău sunt adoptate în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs le consideră legale și întemeiate, or, recurentul-apelantul nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta dovada de plată a taxei de stat în mărime de 2000 de lei în instanța de apel până la 22 noiembrie 2018, ziua în care a expirat termenul pentru înlăturarea neajunsurilor.

CEDO prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza *Golder vs United Kingdom* din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante.

Totodată, Colegiul relevă că soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (Cauza *Van Harn vs Germania* nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ și sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierilor din 16 octombrie 2018 și 04 decembrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427, lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Gheorghe Vîntuleac.

Se mențin încheierile din 16 octombrie 2018 și 04 decembrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Vîntuleac împotriva Tatiane Popa cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat